

Istoria primordială

LECTIA
UNU

O LUME PERFECTĂ

THIRD MILLENNIUM

MINISTRIES

Biblical Education. For the World. For Free.

Pentru materiale video, suporturi de curs și alte resurse, vizitați Third Millennium Ministries la adresa thirdmill.org.

© 2012 Third Millennium Ministries

Toate drepturile rezervate. Fără permisiunea scrisă a editurii Third Millennium Ministries, Inc., P.O. Box 300769, Fern Park, Florida 32730-0769, nicio porțiune din această publicație nu poate fi reprodusă în scopuri comerciale, în nicio formă și prin niciun mijloc, cu excepția unor citate scurte în vederea recenziei, comentariului sau studiului.

Dacă nu există alte precizări, toate citatele biblice sunt din Sfânta Scriptură - Biblia versiunea Dumitru Cornilescu revizuită.

Copyrightul Bibliei Cornilescu © 1924 aparține British and Foreign Bible Society (Societatea Biblică pentru răspândirea Bibliei în Anglia și străinătate).

Copyrightul © 2010 ediției revizuite în limba română aparține Societății Biblice Interconfesionale din România, cu aprobarea British and Foreign Bible Society.

DESPRE THIRD MILLENNIUM MINISTRIES

Înființată în 1997, Third Millennium Ministries este o organizație creștină nonprofit care furnizează **educație biblică gratuită în întreaga lume**. Ca răspuns la nevoia tot mai mare de formare biblică judicioasă a liderilor creștini de pe mapamond, noi creăm o programă de seminar multimedia ușor de folosit, finanțată prin donații, în cinci limbi de mare circulație (engleză, spaniolă, rusă, chineză mandarină și arabă) și o distribuim gratuit celor care au cea mai mare nevoie de ea, mai cu seamă liderilor creștini care nu au acces la educația tradițională sau nu și-o pot permite. Toate lecțiile sunt scrise, concepute și produse intern și sunt similare ca stil și calitate celor de pe History Channel®. Această metodă originală și eficientă pentru formarea liderilor creștini s-a dovedit foarte eficace în întreaga lume. Am câștigat Premiul Telly pentru o producție video remarcabilă în domeniul educației și utilizării animației, iar programa noastră este folosită în prezent în peste 150 de țări. Materialele Third Millennium apar sub formă de DVD-uri, materiale tipărite, *streaming* pe internet, transmisie televizată prin satelit și emisiuni de radio și televiziune.

Pentru informații suplimentare despre lucrarea noastră de slujire și pentru a afla cum vă puteți implica, vă rugăm să vizitați <http://thirdmill.org>.

Cuprins

I. Introducere	1
II. Prezentare generală	1
A. Inspirația	2
1. Veridicitatea	2
2. Formatul	2
B. Contextul	2
1. Accesibilitatea	3
2. Interacțiunea	3
C. Scopul	4
III. STRUCTURA LITERARĂ	5
A. O lume în întuneric și haos	6
B. Lumea ideală	6
C. Șase zile de ordonare	7
IV. Înțelesul inițial	8
A. O lume în întuneric și haos	8
B. Lumea ideală	10
C. Șase zile de ordonare	11
1. Izbăvirea din Egipt	12
2. Stăpânirea Canaanului	12
V. Aplicație actuală	13
A. Inaugurarea	14
B. Continuarea	16
C. Desăvârșirea	17
VI. Concluzie	18

Istoria primordială

Lecția unu

O lume perfectă

INTRODUCERE

Cu câțiva ani în urmă, conducând mașina am văzut un tren deraiat după șine. Desigur, nu mai putea merge altundeva. Când un tren deraiază după șine - calea pe care trebuie să meargă - nu mai pleacă niciunde și este un dezastru.

Ei bine, la începutul începuturilor, Dumnezeu a trasat pentru creația Sa o cale pe care să meargă ce avea să ducă la un viitor măreț și glorios. Dar în mod repetat, omenirea a eșuat în a merge pe calea trasată de Dumnezeu creației Sale. Am deraiat lumea și am ajuns într-un mare dezastru.

În această serie de lecții, vom studia despre calea pe care a trasat-o Dumnezeu creației Sale în primii ani de istorie ai omenirii – perioadă pe care o numim în cercurile creștine „rânduieșile creației”. Vom explora Geneza capitolele 1 la 11, pasaj cunoscut deseori sub numele de *Istoria primordială*. Aceste capitole ale Bibliei ne vor ajuta să vedem calea minunată intenționată de Dumnezeu pentru poporul lui Israel sub conducerea lui Moise. De asemenea, ne vor arăta calea pe care poporul Lui ar trebui s-o urmeze chiar și în zilele noastre.

Am intitulat prima noastră lecție „O lume perfectă” pentru că ne vom uita la Geneza 1:1-2:3, pasaj în care Moise descrie mai întâi felul în care Dumnezeu a creat lumea într-o ordine perfectă, în totul după placul Lui.

Așa cum vom vedea, această lume ideală anticipa sau prefigura destinul spre care Dumnezeu a condus Israelul în zilele lui Moise - același destin spre care Dumnezeu Își conduce poporul de-a lungul istoriei. Nu vom vedea doar cum au fost lucrurile l-a început ci și cum ar trebui să fie și cum vor fi cu siguranță la sfârșitul veacurilor.

Am împărțit această lecție în patru secțiuni. Mai întâi vom face o prezentare generală a istoriei primordiale din Geneza 1 la 11. Apoi, ne vom concentra doar asupra textului din Geneza 1:1-2:3, privind mai întâi la structura lui literară. În a treia parte, vom cerceta înțelesul inițial al acestei porțiuni în contextul structurii sale. În a patra, vom căuta aplicația actuală corectă a acestui pasaj. Să începem cu o prezentare generală a întregii istorii primordiale din Geneza capitolele 1 la 11.

PREZENTARE GENERALĂ

La început, felul de abordare al Genezei 1 la 11 poate părea puțin neobișnuit. Așadar, vom explica strategia de bază adoptată. Sunt cel puțin trei idei principale care ne vor călăuzi în studiul acestei părți din Biblie: prima, inspirația acestor capitole; a doua, contextul literal al capitolelor; a treia, scopul pentru care au fost scrise.

În primul rând, susținem cu tărie inspirația divină a întregii Scripturi, inclusiv Geneza 1 la 11.

INSPIRAȚIA

Înțelegerea noastră evanghelică a termenului „inspirație” ne aduce în vedere două caracteristici foarte importante ale acestei părți din Geneza: mai întâi veridicitatea și apoi formatul intenționat al acesteia.

Veridicitatea

Afirmăm cu toată tăria că această parte din Biblie este întrutotul vrednică de încredere, deoarece este inspirată divin. Există multe chestiuni istorice ce ies în prim plan când studiem această parte a Bibliei, și parte din ele nu sunt rezolvate în întregime. În ceea ce ne privește, este suficient să afirmăm că inspirația divină implică veridicitatea istorică a pasajului. Moise a intenționat ca primii săi cititori să primească această porțiune din Geneza ca adevăr istoric. Asemenea întregii Scripturi, trebuie să interpretăm cu atenție aceste pasaje, pentru a nu înțelege greșit dimensiunile lor istorice. În orice caz, este clar că alți scriitori biblici, și chiar Isus, au crezut că relatările din Geneza 1 la 11 sunt certe din punct de vedere istoric. Aceste lecții se bazează pe convingerea că aceste capitole sunt relatări adevărate, certe, ale lucrurilor întâmplate în antichitate.

Pe lângă convingerea că istoria primordială este veridică, mereu trebuie să ne amintim că Dumnezeu l-a inspirat pe Moise să selecteze și să aranjeze conținutul acestor capitole după un format anume.

Formatul

Gândiți-vă astfel: Geneza capitolele 1 la 11 redau întreaga istorie a lumii cuprinsă între creație și vremea lui Avraam, care a trăit undeva între 2000 -1800 î.dH. Suntem cu toți convinși că, au existat multe evenimente din această perioadă ce nu au fost consemnate de Moise în aceste 11 capitole scurte. Așadar, pentru a înțelege Geneza capitolele 1 la 11 trebuie să ținem cont atât de selectivitatea cât și de aranjamentul acestor capitole. Obsevând formatul intenționat pe care Moise l-a dat istoriei primordiale, vom putea răspunde la câteva întrebări foarte importante. De ce l-a inspirat Dumnezeu pe Moise să ne dea atât de puține informații? De ce l-a pus Dumnezeu pe Moise să aranjeze materialul ales în această manieră?

Pentru a înțelege ce l-a determinat pe Moise să scrie astfel, trebuie să privim mai întâi la contextul tradițiilor literare din acea vreme.

CONTEXTUL

În ce ne privește, literatura Orientului Apropiat antic este foarte importantă, mai întâi, pentru că în vremea lui Moise erau răspândite și alte relatări ale istoriei primordiale, și apoi pentru că acesta a avut acces la ele.

Accesibilitatea

Cercetări arheologice au demonstrat că Moise nu a fost prima persoană care să scrie despre originea lumii. Fără îndoială, Dumnezeu l-a inspirat pe Moise și astfel relatarea sa este adevărată. Dar Moise a scris într-o vreme în care multe popoare și grupuri din Orientul Apropiat scriseseră deja mituri și epopei ale istoriei primordiale.

Unele din aceste texte antice sunt binecunoscute. Mulți ați auzit despre lucrări precum *Enuma Eliș* - povestea babiloniană a creației sau cele „12 tăblițe de lut” ale *epopeii lui Ghilgameș* - povestea babiloniană a potopului. Acest gen de relatări despre începuturi au fost scrise și în Egipt și Canaan. Acestea și multe alte documente din lumea antică tratează originile și istoria timpurie a universului.

În plus, în tinerețea sa, Moise a avut acces la multe din aceste documente din Orientul Apropiat antic. Moise a fost educat la curtea împărătească a Egiptului și din scrierile lui deducem că era familiarizat cu literatura lumii antice. Scriind propriile relatări adevărate și divin inspirate despre istoria primordială, Moise era conștient de celelalte tradiții literare ale Orientul Apropiat antic.

După ce am văzut că Moise a avut acces și la alte relatări despre istoria primordială ne putem pune întrebarea: Cum a interacționat Moise cu miturile și epopeile altor culturi?

Interacțiunea

Pe parcursul acestei serii de lecții vom vedea că Moise a interacționat atât în mod negativ cât și pozitiv cu celelalte tradiții străvechi.

Pe de o parte, Moise scrie această istorie a timpurilor de început pentru a contracara falsul cu adevărul. Întotdeauna trebuie să ținem cont că izraeliții conduși de Moise au fost expuși la tot felul de influențe păgâne. Au fost ispitiți să creadă că lumea a rezultat din strădaniile și eforturile mai multor dumnezei. Izraeliții puteau respinge adevărata credința a patriarhilor sau puteau amesteca adevărul cu convingerile religioase ale altor popoare. În multe privințe, Moise a scris relatarea vremurilor primordiale pentru a învăța poporul lui Dumnezeu adevărul despre cele întâmplate. A căutat să stabilească adevărul lui Iehova diferențiindu-l de minciunile celorlalte religii.

În același timp, Moise și-a atins scopul de a dezminți miturile false interacționând pozitiv cu tradițiile literare din vremea sa. Scrierile lui se aseamănă în mod voit cu alte relatări ale Orientului Apropiat, pentru a comunica adevărul lui Dumnezeu, într-un mod pe care Israel să-l poată înțelege. Deși există multe similitudini între relatarea lui Moise și câteva texte importante, descoperiri arheologice recente au punctat o asemănare dramatică cu una din aceste tradiții literare.

În 1969 a fost publicat un document important cu titlul *Atrahasis: povestea babiloniană a potopului*. Nu știm cu siguranță cât de vechi este acest document, dar importanța îi este dată din faptul că într-o singură povestire sunt adunate multe alte piese care până atunci fuseseră cunoscute separat.

Epopeea lui Atrahasis este alcătuită din trei părți principale. Începe prin creația omenirii. Este urmată de relatarea întregii istorii timpurii a omenirii, ce se focalizează în

special pe corupția lumii din pricina rasei umane. În final, această corupție este remediată de judecata printr-un potop și o nouă ordine mondială.

Privind Geneza în comparative cu *Atrahasis* distingem clar idea că Moise și-a formulat relatarea cu o structură de ansamblu bine definită. La prima vedere, Geneza 1 la 11 pare a fi o colecție de pasaje dispersate ce trec de la o temă la alta fără continuitate, dar observând paralela literală cu *Atrahasis* suntem ajutați să vedem că istoria primordială scrisă de Moise este formată dintr-o singură linie dramatică ce are o structură de ansamblu.

Primele 11 capitole din Geneza se împart în trei părți: prima – creația ideală din 1:1-2:3; a doua – corupția lumii din pricina păcatului omului din Geneza 2:4-6:8; și ultima – potopul și noua ordine din Geneza 6:9-11:9.

Să ne punem acum o altă întrebare: De ce a scris Moise Geneza capitolele 1 la 11? Ce a vrut să comunice cititorilor săi izraeliți?

SCOPUL

Fără îndoială, în primă fază, Moise a vrut să-i învețe pe izraeliții adevărul despre trecut. A vrut ca aceștia să știe lucrările lui Dumnezeu din primii ani ai istoriei lumii. La fel cum miturile altor popoare intenționau să convingă pe alții de persepectivele acestora, Moise a căutat să-l convingă pe Israel de adevărurile istorice ale credinței lor.

Însă la o examinare mai atentă, iese la iveală și un alt scop pe care Moise la avut la scrierea istoriei primordiale. Mai exact, a scris cu intenția de a-l influența pe Israel să se conformeze vocii lui Dumnezeu. Acest scop secundar nu poate fi perceput cu ușurință de toți cei ce citesc primele 11 capitole din Geneza, dar se vede lămurit atunci când realizăm că și celelalte relatări primordiale au un astfel de scop.

Pentru a înțelege scopul celorlalte relatări despre începuturi din istoria antică trebuie să realizăm că multe culturi din Orientul Apropiat antic, credeau că universul a fost structurat sau modelat după o înțelepciune cosmică supranaturală. În formatul lui ideal, universul funcționa potrivit acestei înțelepciuni sau ordini divine. De asemenea, era responsabilitatea fiecărui individ al societății, de la împărat la rob, să se conformeze pe cât se poate acestei ordini divine.

Ce legătură există între aceasta și miturile și epopeile primordiale din Orientul Apropiat antic? Culturile din jurul Israelului aveau relatările perioadei primordiale care vorbeau despre evenimente apropiate de vremea începuturilor. Au lucrat astfel pentru a explica structurile fondate în lume de dumnezeii din antichitate. Tradițiile lor privitoare la vremurile străvechi nu erau preocupate doar de istoria începuturilor lumii. Scriau aceste relatări pentru a-și justifica religiile și programele lor sociale. Autorii acestor texte, adesea preoți, insistau asupra felului în care dumnezeii au aranjat inițial lumea pentru a le arăta cum ar trebui să fie în zilele lor. Uneori, se concentrau pe chestiuni religioase specifice precum temple, preoți, ritualuri. Ce templu era favorizat de dumnezei și ce familie de preoți trebuia să slujească? Alteori, erau preocupați de structuri generale mai mari, cum ar fi puterile politice și legile. Cine ar trebui să fie rege? De ce unii oameni erau robi? Miturile lor cereau oamenilor să se supună rânduielilor impuse la creație de dumnezei, de structurile ce le stabiliseră pentru univers.

Așa cum vom vedea în aceste lecții, Moise a scris primele 11 capitole din Geneza din motive similare. Pe de-o parte, Moise a scris istoria primordială insistând asupra felului în care Iehova a creat și a ordonat lumea în vremuri străvechi. De la creație la turnul Babel, Moise a scris Israelului despre lucrurile petrecute cu mult timp în urmă. Totuși, nu a făcut lucrul acesta doar din pur interes istoric. În timp ce conducea izraeliții din Egipt spre Țara Promisă, Moise s-a confruntat cu mulți potrivnici care erau convinși că poporul era îndus în eroare. Pentru a răspunde acestei opoziții, istoria primordială dovedea că regulile și scopurile lui Moise pentru Israel erau în conformitate cu planul lui Dumnezeu pentru univers. Prin urmare, a te opune programului lui Moise însemna răzvrătire față de rânduielile lui Dumnezeu.

În relatările sale despre creația ideală din Geneza 1:1-2:3, Moise arată că mergând spre Canaan Israel se îndreaptă de fapt spre idealul lui Dumnezeu. În relatările despre stricăciunea lumii în 2:4-6:8, Moise arată că Egiptul este un loc al stricăciunii și al dificultăților datorat blestemului lui Dumnezeu din pricina păcatului. În final, în relatarea despre potop și rezultatul noii ordini din Geneza 6:9-11:9, Moise arată Israelului că îi aduce într-o nouă ordine cu multe binecuvântări, așa cum Noe înainte de el a adus o ordine nouă și binecuvântări în această lume. Aceste realități primordiale justifică pe deplin viziunea lui Moise pentru viitorul lui Israel. Dacă ar fi putut convinge Israelul de aceste adevăruri, cei credincioși din Israel ar fi lăsat în urmă Egiptul și ar fi intrat în posesia Canaanului, moștenirea lor divină.

După ce am făcut o prezentare generală a istoriei primordiale din capitolele 1 la 11, suntem gata să analizăm detaliile primei secțiuni din Geneza: Lumea ideală a lui Dumnezeu descrisă în Geneza 1:1-2:3.

STRUCTURA LITERARĂ

Gândindu-se la primul capitol din Biblie, majoritatea creștinilor evanghelici au în vedere toate controversile legate de interpretarea acestuia. A creat oare Dumnezeu lumea în șase zile obișnuite? Erau oare „zilele” din Geneza 1, secole sau epoci? Este oare Geneza 1 oarecum poetică, o sărbătoare anistorică a activității creative a lui Dumnezeu? Toate aceste poziții sunt acceptate în cercurile evanghelice. Deși opinia mea este că Geneza 1 ne învață că Dumnezeu a făcut lumea pe care o cunoaștem astăzi în șase zile obișnuite, nu toți creștinii care cred Biblia sunt de aceeași părere.

Apropiindu-ne de capitolele de început ale Genezei, preocuparea noastră nu privește prea mult aspecte istorice de acest fel. Suntem mai preocupați de întrebări literare. Ne interesează mai mult cum și de ce a scris Moise aceste capitole. Ce structuri literare apar în acest pasaj? Cum putem înțelege mai bine scopul lui Moise uitându-ne la aceste structuri?

Ar trebui să începem prin a observa că acest pasaj este scris în trei etape majore: introducere, cuprins și încheiere.

Relatarea creației începe cu 1:1-2. Putem rezuma conținutul acestor versete prin „o lume în haos și întuneric”. Capitolul 1 versetele 3 la 31 formează secțiunea de mijloc ce cuprinde așa numitele „șase zile ale creației”, sau ceea ce noi vom numi „șase zile ale ordonării” creației. În final, în 2:1-3, avem ziua Sabatului, sau ceea ce noi vom numi „lumea ideală”.

În această lecție, vom explora cele trei părți ale structurii, și vom începe cu: o lume în întuneric și în haos. Apoi vom investiga ultima secțiune care se ocupă de lumea ideală și în final vom analiza cele șase zile ale ordonării. Să ne uităm mai întâi la lumea întunericului și a haosului din 1:1-2.

O LUME ÎN ÎNTUNERIC ȘI HAOS

Privind la prima porțiune din Geneza 1, putem percepe o tensiune deosebit de mare între haosul ce acoperea pământul și duhul lui Dumnezeu.

În deschiderea primului capitol, versetele 1 și 2 pregătesc terenul, oferindu-ne un titlu în versetul 1 și descriind starea inițială a lumii în versetul 2. Iată cum o descrie Moise în 1:2:

Pământul era pustiu și gol; peste fața adâncului de ape era întuneric, și Duhul lui Dumnezeu se mișca pe deasupra apelor. (Geneza 1:2)

Acest verset introduce tensiunea dramatică regăsită în întregul capitol. Tensiunea este pe de o parte datorată faptului că pământul este „pustiu și gol”, sau formularea ebraică *tōhū wābōhū* (תהו ובהו). Această expresie ebraică nu este așa de des folosită în Biblie pentru a ști exact ce înseamnă. Mulți cercetătorii cred însă că înseamnă o lume imposibil de locuit, ostilă vieții umane, așa cum de exemplu, deșertul sau pustiul sunt neospitaliere pentru om. Așa că la începutul acestui pasaj avem de a face cu o lume de nelocuit, întunecoasă, primordială, un haos adânc ce acoperea întregul pământ.

Al doilea element al acestei tensiuni dramatice apare tot în versetul 2. Moise scrie că „Duhul lui Dumnezeu se mișca pe deasupra apelor”. Termenul ebraic folosit aici este *merachefet* (מְרַחֵףֶת) ce înseamnă „a zbura peste” sau „a se roti pe deasupra”.

Așadar, încă de la începutul acestui pasaj ne este prezentată o imagine dramatică. Pe de-o parte avem haosul de pe pământ; pe de alt parte avem Duhul lui Dumnezeu care se mișca deasupra haosului. De fapt, Dumnezeu era gata să intervină pentru a remedia haosul care acoperea pământul. Această tensiune dramatică inițială ridică câteva întrebări: Ce va face Duhul lui Dumnezeu? Ce se va întâmpla cu haosul?

Reținând această tensiune dramatică descrisă în primele versete, să vedem acum rezolvarea acestei tensiuni în ultima secțiune din relatarea creației: lumea ideală, în Geneza 2:1-3.

LUMEA IDEALĂ

Această secțiune este structurată foarte simplu. Începe în 2:1 cu o afirmație sumară a faptului că Dumnezeu și-a terminat lucrarea creativă, și se încheie în 2:2-3, cu Dumnezeu odihnindu-se. Citim următoarele cuvinte în Geneza 2:2-3:

În ziua a șaptea, Dumnezeu Și-a sfârșit lucrarea pe care o făcuse; și în ziua a șaptea S-a odihnit de toată lucrarea Lui pe care o făcuse.

Dumnezeu a binecuvântat ziua a șaptea și a sfințit-o ... (Geneza 2:2-3)

Când Moise îl descrie pe Dumnezeu intrând în odihna Sabatului, binecuvântând în mod special acea zi și sfințind-o, practic declară că tensiunea dintre haos și Duhul lui Dumnezeu a fost rezolvată. Dumnezeu a biruit întunericul, a cucerit haosul adânc, și se

bucură de lumea ideală perfect ordonată. Povestirea creației se sfârșește cu o imagine încântătoare plină de pace a unui univers în armonie perfectă.

După ce am văzut cum începe și cum se termină relatarea creației, ar trebui să abordăm porțiunea din mijloc a acestui pasaj care descrie rezolvarea tensiunii dintre lumea în haos și Duhul lui Dumnezeu mișcându-Se pe deasupra acesteia.

ȘASE ZILE DE ORDONARE

Acest pasaj ne învață că Dumnezeu a îngrădit haosul prin ordonarea lumii potrivit unui plan minunat de șase zile descris în 1:3-31. Accentul principal al acestui text se poate vedea lămurit atunci când privim la fraza folosită de Moise pentru a introduce toate lucrările: „Dumnezeu a zis”. Dumnezeu este caracterul principal al acestui text, iar aspectul evidențiat în aceste versete este cuvântul Lui atotputernic.

Doar cuvântul lui Dumnezeu a adus o ordine superbă în lume. Spre deosebire de mulți dintre zei mitologici ai altor culturi, Dumnezeul lui Israel nu s-a chinuit și nici nu s-a luptat în timpul creației. Doar a rostit, și lumea a luat forma corespunzătoare. În plus, cuvântul rostit al lui Dumnezeu i-a etalat puternica-I înțelepciune. Dumnezeu a ordonat lumea așa cum i s-a părut cel mai bine.

Mulți învățați au observat că zilele în care Dumnezeu a ordonat creația se pot grupa în două serii de trei: zilele 1 la 3 și zilele 4 la 6. Relația dintre aceste două serii poate fi descrisă în multe feluri, și sunt multe interconexiuni.

O metodă de a ne familiariza cu aceste modele este să extragem din descrierea pământului în Geneza 1:2. Vă reamintiți că Moise a spus că pământul era pustiu și gol, *tōhū wābōhū* (תהו ובהו). Acești termeni pot fi folosiți pentru a explica semnificația acestor două serii de trei zile.

Pe de o parte, în primele trei zile, Dumnezeu s-a ocupat de faptul că pământul era pustiu, fără formă. Vrem să spunem că, a dat formă creației Sale despărțind o zonă de altă și modelând sfere și domenii în cadrul acesteia. Pe de altă parte, în ultimele trei zile, Dumnezeu s-a ocupat de faptul că lumea era în haos, era „goală”, un „vid”. Soluția lui Dumnezeu a fost să umple diferitele domenii create cu diverse creaturi.

Gândiți-vă mai întâi la primele trei zile. În ziua întâi, Dumnezeu a separat domeniul zilei de cel al nopții. Chiar înainte de a fi soare, Dumnezeu a făcut ca lumina să strălucească în cel mai adânc întuneric și haos al lumii.

În ziua a doua, Dumnezeu a separat zona dintre apele de dedesubt și cele de deasupra întinzând bolta, un firmament, deasupra pământului. Această acțiune divină a dus la formarea atmosferei planetei noastre, separând apa de pe pământ de umiditatea cerului de deasupra.

În ziua a treia, Dumnezeu a separat teritoriul uscatului de cel al mărilor. Oceanele au fost strânse în regiuni, și a apărut uscatul. Vegetația a început să crească pe pământul uscat. Prin urmare, în ziua a treia, Dumnezeu a dat formă unei lumii fără formă. A edificat domeniile luminii și întunericului, al cerului separând apele de dedesubt de cele de deasupra, și al uscatului de pe pământ.

Potrivit relatărilor lui Moise, după ce Dumnezeu a rezolvat lipsa de formă a pământului creând domenii în primele trei zile, s-a ocupat apoi de vidul pământului, în ultimele trei zile, creând locuitori pentru aceste domenii.

În ziua a patra Dumnezeu a plasat în ceruri soarele, luna și stelele pentru a umple domeniile luminii și ale întunericului formate în prima zi. Aceste corpuri cerești au fost puse pe cer pentru a stăpâni peste zi și peste noapte și a le separa.

În ziua a cincea, Dumnezeu a creat păsările în aer și viețuitoarele mării în oceane. Acestea au umplut apele de deasupra și apele de dedesubt, domenii formate în a doua zi.

În final, în ziua a șasea Dumnezeu a creat animalele și omul pe pământul uscat. Aceste făpturi au umplut pământul uscat, domeniu pe care Dumnezeu l-a făcut să se ridice din mare în a treia zi.

Moise a însumat întreaga creație în aceste domenii și în locuitorii lor. Pe scurt, lui Dumnezeu i-a luat șase zile pentru a face o ordine splendidă într-o lume în haos. Lucrarea lui a fost așa de minunat încât Dumnezeu a spus de șase ori:

„Este bun” (Geneza 1:4, 10, 12, 18, 21, 25)

Iar după ce a creat omul pentru a trăi pe pământul uscat, a spus:

„Este foarte bun” (Geneza 1:31)

Moise a clarificat foarte bine că Dumnezeu era deosebit de mulțumit cu ceea ce a făcut.

Așadar, vedem că Geneza 1:1-2:3 are o structură complexă, deliberată. Pasajul începe printr-o lume în haos și Dumnezeu mișcându-se pe deasupra. Timp de șase zile Dumnezeu a rostit ordine în lumea aflată în haos. În consecință, în a șaptea zi, Dumnezeu a fost încântat de ordinea ideală pe care a adus-o în lume și s-a bucurat de odihna sabatului Său.

După ce am privit în mare la structura literală a Genezei 1:1-2:3, suntem acum în măsură să vedem cum este transmis înțelesul inițial al acestui pasaj.

ÎNȚELESUL INIȚIAL

Am văzut deja că, în mare măsură, istoria primordială a lui Moise a fost plănuită pentru a valida exodul și cucerirea, arătând Israelului că ceea ce făceau era în conformitate cu ordinea stabilită de Dumnezeu în istoria timpurie a omenirii. Cum reiese însă acest scop general din Geneza 1:1-2:3? Cum a legat Moise lucrarea sa în Israel cu povestirea creației?

Pentru a înțelege cum a procedat Moise, ne vom uita din nou la cele trei părți principale din Geneza 1:1-2:3. Mai întâi ne vom uita la lumea în întuneric și haos. Apoi vom trece la ultima secțiune a lumii ordonate, ideale. În final, ne vom întoarce la secțiunea din mijloc a pasajului în care Dumnezeu ordonează lumea. Să ne uităm mai întâi la 1:1-2, o lume în întuneric și haos.

O LUME ÎN ÎNTUNERIC ȘI HAOS

În ceea ce ne privește, cel mai important aspect al acestor două versete din Geneza este tensiunea dramatică introdusă în versetul 2. Maniera în care Moise descrie

tensiunea dramatică dintre lumea în haos și Duhul Sfânt arată clar că nu a scris doar despre creație, ci și despre exodul Israelului.

Pe de o parte, va amintiți că în Geneza 1:2 Moise descrie pământul ca fiind „pustiu” sau *tōhû*. Pe de altă parte, îl descrie pe Duhul lui Dumnezeu care „se mișca pe deasupra” sau în eвреiește *merachefet*.

Semnificația acestei scene se vede clar atunci când ne uităm la un pasaj în care Moise face aluzie la această descriere dramatică din Geneza. În Deuteronomul 32:10-12, Moise folosește terminologia din Geneza 1:2, pentru a atrage atenția asupra legăturii dintre exodul lui Israel și relatarea creației. Iată ce spun aceste versete:

El [Domnul] l-a găsit într-un ținut pustiu, într-o singurătate plină de urlete înfricoșate; l-a înconjurat, l-a îngrijit și l-a păzit ca lumina ochiului Lui. Ca vulturul care își scutură cuibul, zboară deasupra puilor, își întinde aripile, îi ia Și-i poartă pe penele lui. Așa a călăuzit Domnul singur pe poporul Său și nu era niciun dumnezeu străin cu El.” (Deuteronomul 32:10-12)

Aceste versete sunt importante deoarece sunt singurele în care Moise mai folosește în scrierile lui termenii „pustiu” și „se mișca deasupra”.

În versetul 10, termenul care este tradus cu pustiu este cuvântul ebraic *tōhû*, care apare și în Geneza 1:2. Iar, în versetul 11, termenul tradus prin „zboară deasupra” este *merachefet*, același cu cel folosit în Geneza 1:2 când Duhul lui Dumnezeu „se mișca pe deasupra” apelor.

Moise folosește ambii termenii în Deuteronomul 32 pentru a lega bine acest pasaj cu Geneza 1. Dar cum poate folosirea acestor termeni realiza această legătură? Ce semnificație aveau termenii „pustiu” și „zboară deasupra” în Deuteronomul 32?

În primul rând, Moise a folosit termenul „pustiu” pentru Egipt. În 32:10 citim aceste cuvinte:

El [Domnul] l-a găsit într-un ținut pustiu, într-o singurătate plină de urlete înfricoșate; (Deuteronomul 32:10)

În al doilea rând, Moise folosește termenul „zboară deasupra” pentru prezența lui Dumnezeu în Israel, probabil în stâlpul de fum și foc, atunci când a condus națiunea spre Țara Promisă. În 32:10-11 citim următoarele cuvinte:

L-a păzit ca lumina ochiului Lui. Ca vulturul care își scutură cuibul, zboară deasupra puilor (Deuteronomul 32:10-11)

În multe privințe, putem considera că Deuteronomul 32:10-12 este comentariul lui Moise la propria descriere din Geneza 1:2. Putem pătrunde mai bine intenția cu care a scris primul capitol din Geneza.

Deuteronomul 32 ne ajută să înțelegem că Moise a văzut un paralelism între evenimentul creației și cel al izbăvirii lui Israel din Egipt. Moise a scris că atât creația cât și izbăvirea Israelului din Egipt au implicat o lume în haos și de nelocuit. A mai scris că

Dumnezeu a acționat asupra lumii inițiale, în haos, mișcându-Se pe deasupra, întocmai cum a zburat deasupra Israelului la izbăvirea din Egipt.

Din aceste paralele între creație și Exod, putem vedea că Moise a scris despre lumea în haos nu doar pentru a spune Israelului despre creație ci și pentru că a vrut să prezinte lucrarea lui Dumnezeu de la creație ca pe un prototip, tipar sau paradigmă pentru a explica ce făcea Domnului cu Israel în vremea lui. Când Moise a scris despre lucrarea inițială a lui Dumnezeu la creație, a făcut-o pentru a spune cititorilor săi că nu au greșit când l-au urmat ieșind din Egipt. În schimb, relatarea creației dovedește că izbăvirea lor din Egipt a fost lucrarea măreață a lui Dumnezeu. Dumnezeu re-ordona lumea izbăvind Israelul din haosul Egiptului, la fel cum a făcut-o la începuturi. Dumnezeu zbura acum deasupra Israelului întocmai cum o făcuse la începuturi, la creație. În loc să fie o greșeală, ieșirea din Egipt a fost de fapt lucrarea lui Dumnezeu care aducea în lume, ordinea pe care și-o dorea. Pe scurt, izbăvirea lui Israel din Egipt nu era nimic altceva decât o re-creare. Păstrând în minte această paralelă dintre începutul capitolului 1 din Geneza și exodul Israelului, putem vedea această perspectivă confirmată și în ultima porțiune, lumea ordonată ideal în 2:1-3.

LUMEA IDEALĂ

Vă amintiți că relatarea creației se termină cu Dumnezeu care intră în odihnă. Termenul ebraic pentru „odihnă” în Geneza 2:2-3 este Shabbat *שבת*, sau cum îi spunem noi „sabat”. Această terminologie realizează o altă legătură între relatarea creației și exodul lui Israel.

Moise și izraeliții au folosit termenul *sabat* cu precădere atunci când s-au referit la ținerea Sabatului de care potrivit legii lui Moise, ar fi trebuit să se bucure. De fapt, în lista celor 10 porunci din Exod 20, Moise explică faptul că Israelul trebuia să țină Sabatul pentru că Dumnezeu a făcut același lucru în Geneza 2.

Adu-ți aminte de ziua de odihnă, ca s-o sfințești... Căci în șase zile a făcut Domnul cerurile, pământul și marea, și tot ce este în ele, iar în ziua a șaptea S-a odihnit. (Exod 20:8,11)

Când izraeliții au auzit în Geneza, că Dumnezeu s-a odihnit în ziua a șaptea, era imposibil să nu facă legătura între povestirea din Geneza și practicarea sabatului și cele zece porunci.

Deși izraeliții au ținut sabatul într-o anumită măsură și în pustie, este important să realizăm că închinarea din ziua sabatului, în toată dimensiunea ei, nu putea avea loc decât în Țara Promisă. Izraeliții trebuiau să țină săptămânal sabatul, potrivit cu Exod 20:8-11, dar pe lângă aceasta ar fi trebuit să țină și alte zile sfinte sau sabaturi. De exemplu, din Levitic 25 aflăm că la fiecare șapte ani trebuiau să țină anul sabatic în care să lase pământul nelucrat. Israel trebuia să sărbătorească anul de veselie la fiecare 50 de ani, când toate datoriile erau iertate și fiecare familie trebuia să se întoarcă la pământul moștenit inițial. În legea lui Moise, închinarea poporului din ziua Sabatului în fața lui Dumnezeu era mult mai complexă decât putuse Israel să țină în pustie.

Deoarece ținerea corectă a sabatului putea avea loc doar când Israelul intra în țara sa, Moise a vorbit deseori despre Canaan ca fiind o țară de „odihnă” sau un „loc de odihnă” folosind termenii ebraici *nuach* (נַח) sau *menucha* (מְנוּחָה),, adesea asociate cu *shabbat* (sabat). Într-o serie de locuri, Moise descrie Țara Promisă ca un loc de odihnă pentru Israel, loc în care puteau în final să se închine lui Dumnezeu potrivit Legii. De exemplu în Deuteronom 12:10-11, citim:

Dar veți trece Iordanul și veți locui în țara pe care v-o dă în stăpânire Domnul, Dumnezeul vostru. El vă va da odihnă, după ce vă va izbăvi de toți vrăjmașii voștri care vă înconjoară, și veți locui fără frică. Atunci va fi un loc, pe care-l va alege Domnul Dumnezeul vostru că să facă să locuiască Numele Lui acolo. Acolo să aduceți tot ce vă poruncesc: arderile voastre de tot, jertfele, zeciuielile, cele dintâi roade și darurile alese pe care le veți face Domnului pentru împlinirea juruințelor voastre. (Deuteronom 12:10-11)

Din acest pasaj reiese clar că ținerea în totalitate a Sabatului – închinarea la Dumnezeu – urma să aibă loc doar după ce Israelul intra în țara în care vor primi odihnă.

Pentru Moise, Sabatul însemna mult mai mult decât indivizii sau familii punând deoparte o zi pentru o închinare în tăcere. În viziunea lui Moise, sabatul prezenta o dimensiune centrală a locuirii în țara de odihnă, închinându-se, și sărbătorind chiar în locul în care Dumnezeu avea să-Și pună Numele. De aceea în Psalmul 95:11, referindu-se la cei cărora li se interzisese să intre în țara Canaanului, Dumnezeu a spus:

De aceea am jurat în mânia Mea: „Nu vor intra în odihna Mea!” (Psalm 95:11)

Această strânsă legătură între Sabat și închinarea completă adusă lui Dumnezeu, ca națiune, în Țara Promisă explică de ce Moise își încheie relatarea creației cu intrarea lui Dumnezeu în odihnă. Moise le explică izraeliților că Dumnezeu care a dus pământul de la haos la odihnă va proceda la fel scoțând Israelul din haosul Egiptului și ducându-l spre țintă, spre Sabat, în Țara Promisă. Moise ducea Israelul spre locul de odihnă, țara Canaanului. Cei care se împotriveau planului lui Moise nu se împotriveau doar unui plan omenesc, ci eforturilor lui Dumnezeu de a pune rânduială în poporul Său potrivit structurilor ideale ale universului. Plecarea din Egipt și intrarea în Țara Promisă nu erau nimic altceva decât alinierea la planul perfect al lui Dumnezeu pentru creație.

După ce am văzut cum haosul de la început și sabatul de la sfârșitul creației explică de fapt adevărata natură a lucrării pe care o făcea Dumnezeu pentru Israel, prin Moise, să aruncăm o privire la câteva din elementele porțiunii din mijloc, a celor șase zile de ordonare, în Geneza 1:3-31. Cum leagă Moise lucrarea sa de zilele creației?

ȘASE ZILE DE ORDONARE

Deși sunt multe legăturii între zilele creației și exodul Israelului, ne vom uita doar la două: prima – izbăvirea din Egipt, și a doua – scopul intrării în stăpânirea Țării Promise.

Izbăvirea din Egipt

În primul rând, prin izbăvirea Israelului din Egipt, Dumnezeu a etalat același fel de putere dovedită în ordonarea creației în Geneza 1. Pe de o parte, Dumnezeu a inversat ordinea stabilită la creație, prin trimiterea urgiilor peste egipteni. De exemplu, în loc ca apele să mișune cu viață ca la început, apele din Egipt au devenit letale și pești au murit când Dumnezeu a prefăcut apa în sânge. În loc ca stăpânire peste viețuitoare să fie a oamenilor, așa cum Dumnezeu a rânduit la început, peste egipteni, stăpâneau broaștele, păduchii, insectele și lăcustele. Separarea luminii de întuneric înfăptuită la creație a fost inversată atunci când întunericul a acoperit teritoriul Egiptului chiar și în timpul zilei. În loc ca pământul să producă vegetație, piatra, focul și lăcustele au distrus toate recoltele Egiptului. În loc să crească și să se înmulțească, atât animalele cât și oamenii au pierit în număr mare. Astfel și în multe alte feluri, blestemele revărsate peste Egipt au inversat ordinea stabilită de Dumnezeu în primele șase zile din Geneza 1. În timpul urgiilor, țara Egiptului a regresat către haosul primordial. Nu e de mirare că Moise a chemat Israelul să părăsească acel loc, numindu-l un pământ pustiu și gol.

Orice izraelit care credea că viața în Egipt era bună trebuia să ia în calcul relatarea lui Moise despre creație. Experiența lor din Egipt era în contrast vizibil cu ceea ce credeau egiptenii despre țara lor. Egiptenii credeau că era o țară binecuvântată de dumnezei, și aparent la fel credeau și unii izraeliții. Dar Moise a arătat clar că Egiptul devenise opusul lumii ideal ordonate de Dumnezeu.

Pe lângă acest contrast destul de clar cu Egiptul, cele șase zile ale creației au avut și un corespondent pozitiv cu izbăvirea din Egipt. În timp ce egiptenii își vedeau țara regresând în haosul primordial, izraeliții au văzut cum Dumnezeu ordona lumea în beneficiul lor, în moduri asemănătoare cu cele șase zile ale creației. Apa lor a rămas proaspătă și dătătoare de viață. Nu au fost cotropiți de broaște și lăcuste. S-au bucurat de lumină în timp ce egiptenii erau în întuneric. Câmpurile izraeliților au rămas productive. Animalele le-au fost protejate, iar izraeliții s-au înmulțit în timpul petrecut în Egipt.

În plus, într-o manieră dramatică, uimitoare, Dumnezeu își dovedește controlul asupra creației prin despărțirea Mării Roșii făcând ca uscatul să apară înaintea izraeliților, întocmai cum s-a întâmplat în cea de-a treia zi a creației. Minunile din natură, săvârșite de Dumnezeu în dreptul Israelului erau fără precedent. În multe privințe, evocau felul în care Dumnezeu a ordonat lumea în zilele creației din Geneza 1.

Asemănările dintre felul în care a ordonat Dumnezeu pământul în Geneza 1 și felul în care a fost izbăvit Israelul din Egipt demonstau cititorilor lui Moise că exista o paralelă între lucrarea lui Dumnezeu în dreptul lor și creație. La ieșirea lor din Egipt, Dumnezeu a remodelat lumea întocmai cum a făcut-o la începuturi.

Pe lângă faptul că izbăvirea din Egipt evocă zilele creației, ordinea stabilită de Dumnezeu la început anticipează și ea felul de viață pe care urmau să-l aibă în Canaan.

Stăpânirea Canaanului

Când Israelul urma să ajungă în Țara Promisă, natura avea să fie ordonată adecvat fiind fertilă și cu bucurie. De aceea Dumnezeu a numit Canaanul, țara în care curge lapte

și miere. În plus, în Țara Promisă, izraeliții urmau să ocupe rolul adecvat, de purtători ai chipului lui Dumnezeu, așa cum fusese rânduit în ziua a șasea.

Observați cum în Geneza 1:28, Dumnezeu spune omenirii:

Creșteți și înmulțiți-vă, umpleți pământul și supuneți-l; și stăpâniți peste peștii mării, peste păsările cerului, și peste orice viețuitoare care se mișcă pe pământ. (Geneza 1: 28)

Deși Israelul experimentase chiar în Egipt o parte din aceste binecuvântări, Dumnezeu urma să le acorde această cinste într-o măsură și mai mare în Canaan. Sub conducerea lui Moise, izraeliții erau în drum spre locul unde și-ar fi putut îndeplini această poziție ideală în creație. Iată ce promite Dumnezeu că se va întâmpla izraeliților credincioși în țara lui Israel, în Levitic 26:9:

Eu Mă voi întoarce spre voi, vă voi face să creșteți, vă voi înmulți, și Îmi voi ține legământul Meu cu voi. (Levitic 26:9)

În acest verset, aluzia la Geneza 1:28 este evidentă. În Geneza 1:28, Dumnezeu spune: „Creșteți și înmulțiți-vă”. În Levitic 26:9 le spune că-i va face să crească și se vor înmulți în țară.

Țara Canaanului va fi a doua lume minunată ordonată de Dumnezeu la început. Canaanul urma să fie un loc al armoniei naturale în care purtătorii chipului lui Dumnezeu puteau să-și îndeplinească rolul inițial pe pământ.

Am atins doar câteva din legăturile existente între cele șase zile ale creației și experiențele izraeliților din vremea lui Moise, dar din aceste secvențe vedem că relatarea lui Moise despre felul în care Dumnezeu a ordonat universului în șase zile nu este doar un simplu raport al celor întâmplate la începuturi. A descris cele șase zile ale creației pentru a-i ajuta pe cititorii izraeliți să-și dea seama clar ce se întâmplă în viața lor. La fel cum Dumnezeu a dus cosmosul de la haos la Sabat ordonând natura într-un anumit mod, tot astfel va lua poporul Israel din haosul Egiptului și-I va duce în odihna Sabatului din Canaan reordonând lumea de dragul lor.

Ne putem imagina reacția izraeliților când l-au auzit pe Moise vorbindu-le despre creația lumii. Sigur și-au dat seama că ceea ce li se întâmpla nu era un accident. Prin răscumpărarea lor din Egipt și ducerea lor în Canaan, Dumnezeu intervenea în lume, la fel ca la început pentru a aduce o ordine ideală în univers. Salvarea Israelului era o re-creare, și urmându-l pe Moise aveau să experimenteze multe alte astfel de procese și mai mari.

După ce am văzut înțelesul inițial al Genezei 1:1-2:3, ar trebui să abordăm ultima noastră temă, aplicația actuală a relatării creației. Pentru aceasta, vom urmări îndeaproape felul în care temele acestui pasaj au fost elaborate în Noul Testament.

APLICAȚIA ACTUALĂ

Scriitorii Noului Testament s-au bazat mult pe Geneza 1 atunci când au vorbit despre felul în care Dumnezeu a creat lumea. Printr-o mulțime de indicii știm că aceștia

credeau în veridicitatea relatărilor lui Moise. Deși lucrul acesta este important, scriitorii Noului Testament au mai făcut și altceva: au elaborat scopul central al lui Moise conturat în această lecție.

La fel cum Moise a văzut în creație prototipul răscumpărării lui Israel din Egipt, Noul Testament a privit Geneza 1:1-2:3 ca un prototip al unei răscumpărări și mai mărețe – mântuirea ce vine prin Hristos. Noul Testament învață că toate experiențele de mântuire și judecată prin care au trecut izraeliți în vremea Vechiului Testament anticipau ziua cea mare, finală, în care Dumnezeu avea să aducă mântuirea și judecata prin Fiul Său, Isus. Această convingere i-a împins pe scriitorii Noului Testament să abordeze relatarea lui Moise despre creație din prisma lui Isus. La fel cum Israelul trebuia să privească propriul exod în lumina creației, scriitorii Noului Testament l-au privit pe Isus în lumina creației.

Ori de câte ori studiem învățătura Noului Testament despre lucrarea de răscumpărare a lui Isus, să ne amintim mereu că scriitorii acestuia și-au dat seamă că Hristos nu a adus dintr-odată răscumpărarea în lume. În schimb, credeau că Hristos a adus mântuirea și judecata în lume în trei etape ale Împărăției ce erau interconectate.

În primul rând, Hristos a făcut mult pentru mântuirea poporului la prima Sa venire pe pământ. Putem numi această perioadă, a primei veniri a lui Hristos, inaugurarea Împărăției. Noul Testament consideră viața, moartea, învierea și înălțarea lui Isus, alături de Rusalii și de lucrările de temelie ale apostolilor, începutul măreței răscumpărări a lui Hristos.

În al doilea rând, scriitorii Noului Testament au înțeles că Împărăția lui Hristos continuă și acum pe pământ, chiar dacă Isus s-a ridicat la cer. În această perioadă, harul mântuitor al lui Dumnezeu se răspândește în lume prin predicarea Evangheliei. Întreaga istorie a bisericii, de după apostoli și până la revenirea lui Hristos, este cuprinsă în continuarea lucrării de mântuire a lui Hristos.

În al treilea rând, Noul Testament învață că mântuirea va veni în toată plinătatea ei la desăvârșirea Împărăției, la revenirea lui Hristos în glorie. Atunci Îi vom vedea biruința asupra răutății, morți în Hristos vor învia, iar noi vom domni împreună cu El peste întreaga lume. Mântuirea a început la venirea lui Hristos, continuă în prezent și va ajunge la plinătate când va reveni, la desăvârșire.

Aceste trei stadii ale Împărăției lui Hristos sunt esențiale în înțelegerea modului în care scriitorii Noului Testament au elaborat relatarea creației lui Moise și le vom discuta separat. Urmând exemplul scrierilor lui Moise către Israel, scriitorii Noului Testament au aplicat relatarea creației din Geneza la mântuirea prin Hristos în inaugurarea, continuarea și desăvârșirea Împărăției lui Hristos. Să ne uităm mai întâi la felul în care Noul Testament leagă primul capitol din Geneza de inaugurarea Împărăției.

INAUGURAREA

Cum folosește Noul Testament creația ca prismă pentru interpretarea inaugurării Împărăției lui Hristos? În câteva ocazii, Noul Testament descrie prima venire a lui Hristos ca fiind lucrarea lui Dumnezeu de re-creare, de remodelare a cosmosului. Să ne uităm la cuvintele de început ale Evangheliei după Ioan. În Ioan 1:1-3 citim următoarele cuvinte:

La început era Cuvântul, și Cuvântul era cu Dumnezeu, și Cuvântul era Dumnezeu. El era la început cu Dumnezeu. Toate lucrurile au fost făcute prin El și nimic din ceea ce a fost făcut, n-a fost făcut fără El. (Ioan 1: 1-3)

Observați că Ioan începe evanghelia cu expresia „la început”. Știm cu toți că acestea sunt cuvintele de început din Geneza 1:1 unde Moise scria:

La început, Dumnezeu a făcut cerurile și pământul. (Geneza 1:1)

De la bun început, Ioan își plasează cititorii în cadrul relatării creației din Geneza. Apoi Ioan continuă spunând că Hristos este una din persoanele Trinității care a făcut toate lucrurile; El era Cuvântul lui Dumnezeu, rostit la creație, prin care au fost făcute toate lucrurile.

Deși aceste versete încep cu referire clară la relatarea creației, pe măsură ce citim Ioan 1 constatăm că autorul trece subtil de la Geneza la un alt set de evenimente paralele relatării creației. Iată ce spune în următoarele versete, în Ioan 1:4-5:

În El era viața, și viața era lumina oamenilor. Lumina luminează în întuneric, și întunericul n-a biruit-o. (Ioan 1:4-5)

În acest moment Ioan continuă să folosească temele din Geneza 1, în mod special tema *luminii* pe care Dumnezeu a adus-o în lumea întunecoasă și haotică în prima zi. Totuși, în loc să spună simplu că Isus este lumina din Geneza, Ioan indică spre întruparea lui Hristos ca fiind lumina care strălucește în întunericul lumii adus de păcat. Trecând de la creație la venirea lui Hristos, Ioan arată că prin Hristos ce lumina împotriva întunericului păcatului din această lume, Dumnezeu acționa împotriva haosului din lume, așa cum a făcut-o la începuturi.

O idee similară apare în 2 Corinteni 4:6. Acolo, Pavel explică slava slujirii sale, astfel:

Căci Dumnezeu care a zis: „Să lumineze lumina din întuneric”, ne-a luminat inimile, pentru ca să facem să strălucească lumina cunoștinței slavei lui Dumnezeu pe fața lui Isus Hristos. (2 Corinteni 4:6)

Aici Pavel se referă în mod direct la Geneza 1 prin cuvintele „Dumnezeu ... a zis: „Să lumineze lumina din întuneric”. A insistat mai întâi pe ordinea inițială a creației prin apariția luminii, după care a atras atenția asupra unei alte analogii importante a relatării creației – Dumnezeu „ne-a luminat inimile”, când „slava lui Dumnezeu” a fost văzută „pe fața lui Isus Hristos.”

Apostolul a spus că inaugurarea Împărăției lui Hristos – când fața lui Hristos a putut fi văzută pe pământ – este cel mai bine înțeleasă când este raportată la prototipul lucrării de creație inițială a lui Dumnezeu. Aceiași slavă arătată de Dumnezeu la apariția luminii, la începuturi, a fost arătată și la prima venire a lui Hristos în lumea aflată în întuneric.

Din aceste două pasaje extragem un element esențial în abordarea creștină a relatării creației lui Moise. Urmașii lui Hristos găsesc în Geneza 1 un portret, o anticipare a ceea ce Dumnezeu a făcut la prima venire a lui Hristos, inaugurarea Împărăției.

În multe privințe, și noi înfruntăm aceleași ispite cu care au avut de a face izraeliții ce-l urmau pe Moise. Dumnezeu a săvârșit un lucru minunat când Hristos a venit prima oară în lume, la fel cum a procedat și la izbăvirea lui Israel din Egipt. Totuși, adesea uităm de măreția lucrării lui Dumnezeu în Hristos de acum 2000 de ani. Din punctul de vedere al unei persoane neinformate, viața lui Hristos nu pare foarte importantă. Poate fi ignorată cu ușurință împreună cu alte evenimente ne semnificative din acea vreme. Când suntem tentați să gândim astfel despre Hristos, să ne amintim punctul de vedere al Noului Testament. Venirea lui Hristos pe pământ a fost începutul lucrării finale a lui Dumnezeu de re-ordonare a lumii. Dumnezeu izbăvea lumea din întunericul și haosului păcatului și al morții. Prima venire a lui Isus a început procesul prin care Dumnezeu făcea din creație un loc minunat, dătător de viață veșnică, în care El și purtătorii chipului Său să locuiască în slavă etern. Este corect să ne punem credința în El și doar în El.

Până acum, am văzut că Noul Testament folosește istoria creației pentru a explica semnificația primei veniri a lui Hristos. Acum vom vedea că Noul Testament consideră continuarea Împărăției, perioada dintre prima și a doua venire a lui Hristos, tot ca un proces de re-creare.

CONTINUAREA

Un pasaj cunoscut care ilustrează acest concept este 2 Corinteni 5:17:

Căci dacă este cineva în Hristos, este o făptură nouă. ; Cele vechi s-au dus: iată că toate lucrurile s-au făcut noi. (2 Corinteni 5:17).

Versiunea King James traduce acest verset spunând că o persoană în Hristos este „o nouă creatură”. Din nefericire această traducere scapă din vedere aluzia lui Pavel la relatarea creației din Geneza 1. Expresia din greacă este *ktisis* (κτίσις), care se traduce corect cu termenul „creație” (cum se găsește în multe din traduceri moderne) și nu „creatură”. De fapt acest fragment poate fi tradus cu „este o nouă creație”. Pavel pare a fi de părere că, atunci când cineva vine la credința mântuitoare în Hristos, devine parte dintr-un nou tărâm, o nouă lume, o nouă creație.

Prin prisma acestor lucruri observăm că în timpul continuării Împărăției, bărbații și femeile care își pun credința în Hristos experimentează noua creație. În acest sens, relatarea din Geneza devine o modalitate de înțelegere adecvată a procesului ce are loc când cineva aude, crede și îl urmează pe Hristos. Devenind parte din creația nouă, începem să ne bucurăm de minunea ordinii ideale a lui Dumnezeu pentru lume.

Din acest motiv, nu ne surprinde că Pavel a descris acest proces al mântuirii individului și în alt mod ce poate fi extras din relatarea creației lui Moise. În Coloseni 3:9-10 citim următoarele cuvinte:

v-ați dezbrăcat de omul cel vechi, cu faptele lui, și v-ați îmbrăcat cu omul cel nou, care se înnoiește spre cunoștință, după chipul Celui ce l-a făcut. (Coloseni 3:9-10)

În acest pasaj, apostolul descrie ce se întâmplă cu urmașii lui Hristos prin prisma Genezei 1. Suntem „înnoiți ... după chipul Celui” ce ne-a făcut. Desigur, Pavel evoca Geneza 1:27 unde Moise a spus că lumea ideală a lui Dumnezeu îi includea pe Adam și Eva creați „după chipul lui Dumnezeu”. În timpul continuării Împărăției lui Hristos, suntem pe viață, într-un proces de „reînnoire” spre atingerea statutului dat primilor noștri strămoși, de a fi chip al lui Dumnezeu.

Aceste două pasaje dovedesc că Noul Testament a folosit istorisirea lui Moise despre creație ca standard pentru înțelegerea lucrării lui Hristos, atât în perioada inaugurării cât și în perioada continuării Împărăției.

Desigur, scriitorii Noului Testament au mers până la capăt în folosirea temei creației descrise de Moise. Pe lângă faptul că au privit prima venire a lui Hristos ca fiind începutul noii creații, și continuarea Împărăției ca fiind o vreme în care oamenii, în mod individual, se pot bucura de efectele noii creații în viața lor, au folosit temele creației și în etapa finală a lucrării lui Hristos – desăvârșirea Împărăției.

DESĂVÂRȘIREA

Avem cel puțin două pasaje în Noul Testament care vorbesc clar despre aceasta. Primul, Evrei 4, vorbește despre întoarcerea lui Hristos folosind termenii lui Moise din relatarea creației:

Căci într-un loc a vorbit astfel despre ziua a șaptea: “Dumnezeu S-a odihnit în ziua a șaptea de toate lucrările Lui” ... Rămâne dar o odihnă ca cea de sabat pentru poporul lui Dumnezeu.; Fiindcă cine intră în odihna Lui, se odihnește și el de lucrările lui, cum S-a odihnit Dumnezeu de lucrările Sale. Să ne grăbim dar să intrăm în odihna aceasta. (Evrei 4:4-11)

Întocmai cum Moise folosește ziua Sabatului lui Dumnezeu din Geneza 2 pentru a-i îndemna pe izraeliți spre Canaan, locul lor de odihnă, tot astfel autorul cărții Evrei vede Sabatul ca prototipul ideal al răscumpărării finale experimentate la revenirea lui Hristos. La fel cum Dumnezeu a ordonat lumea la început și a adus-o în bucuria Sabatului, tot astfel la întoarcerea lui Hristos în glorie, va reordona lumea și va da poporului bucuria odihnei Sabatului suprem. Tânjind după acea zi, suntem îndemnați „să ne grăbim dar să intrăm în odihna aceasta” de la întoarcerea lui Hristos.

În sfârșit, unul dintre cele mai magnifice pasaje care utilizează terminologia textelor lui Moise în legătură cu noua creație este Apoc. 21:1. Iată modul în care descrie Ioan întoarcerea lui Hristos în termenii creației:

Apoi am văzut un cer nou și un pământ nou; pentru că cerul dintâi și pământul dintâi pieriseră, și marea nu mai era.” (Apocalipsa 21:1)

Ioan vorbește despre „*un cer nou și un pământ nou*”, iar această expresie evocă Geneza 1:1 unde ni se spune că Dumnezeu a creat „cerurile și pământul”. În plus, Ioan spune că în această nouă lume „marea nu mai era”. Vă amintiți că, în Geneza 1:9, Dumnezeu a restrâns marea punându-i hotare ca să se poată ivi uscatul și să formeze un

habitat bun pentru omenire. În lumea nouă, după întoarcerea lui Hristos, aflăm că, pe pământ nu va mai exista mare sărată ci va fi înlocuită cu apă proaspătă dătătoare de viață. Lucrarea lui Hristos este similară zilelor creației din Geneza 1, dar în Hristos, Dumnezeu va merge și mai departe până într-acolo încât va desăvârși ordinea ideală. Întregul univers va fi re-creat și vor fi ceruri noi și un pământ nou, iar Dumnezeu și copiii Lui se vor bucura împreună de noua lume.

Din nefericire, adesea, creștinii nu fac legătura între speranța lor eternă și actul creației. Socotim că vom petrece veșnicia într-o lume spirituală în ceruri. Totuși, Noul Testament este clar în privința aceasta. Destinul nostru final este acela de a ne întoarce la Sabatul rânduit în cea de-a șaptea zi a creației. Vom petrece veșnicia în ceruri și pământ nou. Aceasta a fost nădejdea Israelului în vremea lui Moise și tot aceasta este și nădejdea noastră.

Călăuziți fiind de Noul Testament, ar trebui să abordă capitolele de început din Geneza nu doar ca înregistrări ale unor evenimente din trecut. Ele sunt și un tablou a ceea ce a făcut Dumnezeu la prima venire a lui Hristos, ceea ce face acum în viața noastră și ceea ce va duce la bun sfârșit la revenirea lui Hristos.

În toate aceste trei etape ale Împărăției, Dumnezeu intervine împotriva haosului păcatului și a morții în lume, și în viața noastră. Prin etapele de inaugurare, continuare și desăvârșire ale Împărăției, Dumnezeu pune lumea pe un drum către idealul ei - o nouă creație minunată pentru poporul Lui.

CONCLUZIE

În această lecție am abordat patru idei principale: prezentarea generală a primelor 11 capitole din Geneza, structura și înțelesul inițial al Genezei 1:1-2:3, și felul în care temele creației sunt folosite în Noul Testament cu privire la Hristos și la viața noastră. Implicațiile unei astfel de abordări la relatarea făcută de Moise asupra creației sunt cel puțin uimitoare.

Creștinii fiind, trebuie să vedem care este aplicația scopului inițial avut de Moise pentru viața noastră. La fel ca izraeliții care au auzit prima oară primele capitole din Geneza, și noi, descurajăm ușor în al urma pe Hristos într-o lume păcătoasă. La fel cum Moise își încuraja cititorii să creadă că sunt pe drumul spre lumea ideală a lui Dumnezeu, tot așa ar trebui să fim încurajați și noi să umblăm pe această cărare minunată, spre această lumea ideală a lui Hristos.